

Օ Ր Ա Գ Ի Ր Ա Մ Ս Օ Ր Ե Ա Յ

Կը հրատարակի ամիսն անգամ մը, ամեն ամսուն 1 ին:
Ուզողը կրնայ ատորագրուիլ Ռ. Յ. Քիւրքնեան տպարա-
նը 'ի Կ. Պօլիս Գինեաներաւ: Եւ կամ յօրրագիւղ Յար-
գոյ Սափրիկ Պ. Մամուկին լրագրաց Հնկերութեան սըր-
նարանը:

Տասներկու բերրի գինն է 40 դանեկան ԿԱՆԻՏԻԿ
Վեց " " 25 " " " "
Մեկ " " 4 " " " "
Անձնական լահի մը համար ըլլալու ծանուցումներուն յա-
տուկ սահարկութիւն:

1 ՍԵՂՏԵՄԲԵՐ

Ա. ՏԱՐԻ 1861

ԲԵՐ 9

Հետեւեալ Խտակերէնէ թարգմանուած գե-
ղեցիկ պատմութիւնը, մեր Արդոյ բարեկամնե-
րուն մէկէն ուղարկուած է մեզ Օրագրոյս մի-
ջոցաւ հրատարակելու համար:

ՉՈՐԻ ԼԵՕՈՒՐ ՎԷՊ

Ամէն մարդ կարգացած է սուրբ Գրոց մէջ
այն հրաշք պատմութիւնը, որով հրեղէն լե-
զուներ Առաքելոց վրայ իջան, և յանկարծ այն
մարդոց զանազան լեզուաց գիտութիւնը հա-
ղորդեցին, որոց պէտք ունէին անոնք Աւետա-
րանը աշխարհիս քարոզելու համար: Թող ինչ
որ այն ատեն հրաշք մը Առաքելոց վրայ ըրաւ,
աշխատութիւնն ալ մեր վրայ ընէ: Վասն զի լեզ-
ուաց ուսումը շատ օգտակար ուսում մի է, ու-
սում մը՝ որ համայն ժողովրդոց հետ մեզի հա-
ղորդակցութիւն ընել կուտայ և բոլոր աշխար-
հըս հայրենիք կը դարձնէ:

Ասանկ կը մտածէին նաև Երիտասարդ Լա-
մօն տը Արանսէյն ծնողքը, որ ասկէց եօթա-
նասուն տարիի չափ յառաջ, Գաղղիոյ Տոֆինձ
նահանգին մէջ ամենէն գեղեցիկ երկիրներուն
մէկուն տէրն էին: Թէպէտ օտար լեզուաց ան-
տեղեակ, բայց լաւ հասկըցած էին թէ՛ իրենց
որդւոյն համար որչափ օգտակար կրնար ըլլար
այն ուսումը: Աշխարհիս մէջ մարդ չի կայ որ
գիտնայ թէ՛ ինչ պիտի ըլլայ ապագային մէջ,
կ'ըսէր շատ անգամ տը Արանսէյ սեպուհը:
Կ'ուզեմ որ, երբոր օր մը Լամօն ճանապար-
հորդութիւն մը ընելու հարկադրուի, մէկ երկ-
րի մը մէջ օտար չի գտնուի: Միտքէս չեմբը
որչափ նեղութեան մէջ գտնուեցայ ես, Գեր-
մաներէն չի գիտնալուն համար, երբոր եօթամ-

եայ պատերազմին ատեն Բրուսիոյ մէջ գերի
ընկայ: Լամօնին միտքը սուր ըլլալով, շուտով
օգուտ քաղեց իւր ճարտար վարժապետաց դա-
սերէն: արդէն տասներկու տարեկան եղած ժա-
մանակը՝ 1844-ի գեղեցիկ առաջները Հիւ-ճի
ղիոյ պատմութիւնը, Խոալացի Միշալի անուն
ներդաշնակ բանաստեղծին քնարերգական գեղե-
ցիկ բաները կը կարդար: Արդէն բաւական
գիւրութեամբ այս երեք լեզուներով կը խօսէր
և իւր մայրենի լեզուէն 'ի զատ, զոր կատարե-
լագործեր էր, կրնար Խոալերէն, Գերմանե-
րէն և Անգղերէն անսխալ նամակներ գրել:
Այն միջոցին Գաղղիական յեղափոխութիւնը
սկսաւ: Տը Արանսէյ սեպուհը, որ իւր հարրս-
տութիւնը միայն բարիք ընելու գործածներ էր,
չէր կրնար հաւատալ որ քաղաքական փոթորի-
կը մինչև իրեն պիտի հասնէր: Պատահաբք բո-
լոր իւր պատիր խորհուրդները 'ի դերև հա-
ցին: Դանապով որ իրեն դէմ մահուան վճիռ
մը եղած է, և շատ պիտի չի քչէ բանոր պիտի
նետուի, ստիպուեցաւ իւր կնոջը և որդւոյն
հետ փախչել, և շտապաւ Սարտենիոյ սահման-
ները հասաւ: Իւր ամբարանոցէն բաւական հե-
ռու ագարակի մը այցելութեան զացած ժա-
մանակը հասած էր իրեն այն գէշ լուրը: Ուստի
վրան ունեցած ստակը միայն կրցեր էր տանել,
գրեթէ քսան և հինգ ոսկի, աքսորեալք չի կըր-
ցան իրենց բնակութեան վերջին բարև մը տալ:
Լամօնին տարիքը ունեցող պատանի մը, մեծ
ուրախութիւն կ'զգայ, երբոր առաջին անգամ
մեծամեծ ճանապարհներէ կ'անցնի խոշոր աշ-
ուրներ կը բանայ, երբոր ամեն կողմէ նորանոր
բաներ կը տեսնէ, և քանի մը փարսախ քալելէ
յետոյ՝ կը կարծէ թէ երկրիս խորագոյն անկիւ-
նը կը գտնուի: Սակայն Լամօն աւելի լաւ կը

Ճաշակէր այն ուրախութիւնը, եթէ իւր ընտանիքը աքսորի չերթար: Արանսէյ սեպուհը և իւր կինը առաջ Թուրին հասան: Քիչ մը ստակ ընդունելէն յետոյ՝ զոր իրենց բարեկամներէն ոմանք համարձակեր էին խրկելու, Թուրինէն մեկնեցան և Հռովմ գնացին, սպասելով որ խռովութիւնները քիչ մը դադրին: Բայց հոն հասնելէն առաջ պէտք եղաւ Խտալիոյ բազմաթիւ քաղաքներէն անցնել: Աքսորեալները իրենց չքաւորութեանը համեմատ, քաղաքէ քաղաք պարտող կառքերով կը ճանապարհորդէին, որ թէպէտ շատ փառաւոր ճանապարհորդութիւն մը չէ՝ բայց աժան կ'ըլլայ: Այն ճանապարհորդութեան ատեն՝ ինչպէս որ Խտալիա մտած՝ օրերէն ի վեր, Լատին իրեն ծընողացը թարգմանն էր: Տեսնելու բան մըն էր, տասներեք տարեկան տղայ մը այնպէս փոխաւրէն ընել հօրմէն մօրմէն առած դաստիարակութեանը: Աստ անգամ, Լատինին ականջին զարկեր էին սա խօսքերը. « կը տեսնես այդ Պաղղիացի Տիկինը և Պարոնը, իրենց որդւոյն հետ, ինքզինքնին երջանիկ համարելու են այն պիտի որդի մը ունենանուն համար: Խեղճ աքսորեալք. անանկ որ մեր լեզուն չեն հասկընար, առանց իրենց զաւկին շատ նեղութեան մէջ պիտի մնային. զարմանալի բան »: Լատին ամենեւին չէր ուզեր այն արժանեօքը զորս պատահաբար կը պատճառէին իրեն, բայց ամեն վայրկեան կը գոհանար ինքնիրեն, այնպիսի խնամքը Խտալիէն սովորելուն համար, որ այնպիսի շահաւէտ հեռանկարներ ունեցեր էր: Այն տեսակ մը սայլը, որուն մէջ կը գտնուէր աքսորեալ ընտանիքը, ուրիշ երկու ճանապարհորդ կը պաշտօնակէր. երաժիշտ մը որ Ֆլորէնցիա կ'երթար, հոն մէկ նոր Օրէմ մը ներկայացընել տալու համար, զուարթ և կայտառ խաղաղ, որ խոհակերութեան արհեստէն երաժշտութեան չափ կը հասկընար, և պատուական ու բարեպաշտ Քահանայ մը որ իւր դրացւոյն մօտէն չափ կ'ախորժէր երաժշտութենէն: Կառավարը իւր նստարանին վրայէն կ'երգէր՝ միանգամայն ձիերը քաջալերելով, ուստի ճշմարիտ երաժշտական կառավար մըն էր: Արեւ մարը մանելու մօտ էր, և Լատին որ սատիկ ախորժակի տէր մարդ էր՝ սկսեւ էր հառաչել, երբ ճանապարհորդները բարեբաւտիկ պանդոկը տեսան

*Մաեսքո, Խտալացւոյ լեզուով կը նշանակէ Տէր:

ու կերակուր պիտի ուտէին և դիշերը պիտի անցընէին: Բայց արդէն այնչափ լեցուն էր, որ պանդոկապետը և պանդոկապետուհին շիտթեր մնացեր էին, և չէին դիտեր թէ ինչպէս այնչափ բաղնութեան կամքը կատարեն:

Երբոր կառքը պանդոկին դրանը առջև կեցաւ, աւելի շփոթեցաւ Լատին. մանաւանդ՝ պօռալով կերակուր կ'ուզէր, տեսնելով որ իւր անհամբերութեանը համեմատ չեն շարժիր, վառարանի մը դուռը անցաւ, զգեստը հանեց, թեւերը ամփոփեց և սկսաւ դասական (classique) մաքարօնին պատրաստել:

Մատամ տը Արանսէյ որ քիչ մը ատեն առաջ աջակիտ երջանիկ կեանք մը կը վարէր իւր ամուսնոցին մէջ, չորս կողմը բազմաթիւ ծառաներ, հեշտութեամբ պաշարեալ, իւր էրկանը նման չէր կրնար շուտով սովորել այնպիսի յանկարծական վեճակի փոփոխման մը, բայց սակայն Աստուծոյ հրամանացը կը հպատակէր, վասն զի քաջութիւն ունէր: Ուստի շատ գէշ ընդունելութիւն չըրաւ պանդոկին կերակուրին, որուն առաջինն էր երաժշտին շնամդ գգմամբ (մաքարօնի) որուն գրեթէ, իւր օգէտութեան չափ հաւնեցան. կերակուրը լմնցաւ, ամենամեծ դժուարութիւնը սկսաւ Պանդապետին համար, և այն էր ճանապարհորդաց անկողին տալ:

Ասարտն յառաչիկայս
Թ. Պարտիզպանեան:

ԱՅԳԵՅՈՒՆ

Արշալուսոյ 654 թուոյն մէջ կը կարգամբ թէ՛ Օմիւռնիոյ ազգասէր երիտասարդներէն ոմանք իրենց մէջ Աղքատասիրաց Բնիկութի մի հաստատութիւն են. ուստի մենք ալ շատոնց ի վեր Ազգերնու մէջ այսպիսի ընկերութեան մը հաստատուելուն բաղձալոյններէն մէկն ըլլալուս, ահա՛ այս անգամ յիշեալ Բնիկութեան կանոնները ամբողջապէս կը գնեմք հոս, զոր Արշալուսոյ 655 թիւէն առած ենք:

ԿԱՆՈՆՔ

ԱՂՔԱՏԱՍԻՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1. Ընկերութեան բուն եւ առաջին նպատակն է, ինչպէս իւր անունէն կը յայտնուի, ինամածութիւն հիւանդ աղքատաց առողջութեան, եւ բարեխառութեան, փորձառու բժիշկ մի սանմանելով գա-

նախու կարողութիւնը չեմ կրնար ունենար : Հայրիկ, էր վասն թերի թողնով զիս 'ի մարդկութե տարաժամ ժամու հանգեար 'ի տապան : Հայրիկ, ընդէր արդեօք տարաբաղդ գտնուեցայքու կատարեալ հայրութեանդ պատիւը վայելելու, և զե՞ ե, զե՞ արդեօք զիս անխնայ տագեալ թողուցիր, որով Թուռնիկս իրեն վայելուչ ճշունքներ չունենալով, ամենապարսաւելի ու զգուիչ գործիք մը կը թուի այլոց, մանաւանդ Մասիսի* պատուարժան խմբագրոյն : մինչև անգամ չի խղճալով զինեզձ Թուռնիկը, կը պատուիրէ որ՝ « Ոչ Թուռնիկ ընդունեցէք եւ ոչ Մասիս տուէք » : չեմ գիտեր թէ ի՞նչ պատճառաւ : Բայց ինչ որ է նե՛ մենք մեր շարու նախութեանը դառնանք :

Եպրին ուրեմն յիշեալ Արժարանին քրտնաջան դաստառութե՛ որոնք իրենց աշխատութիւննին չի խնայելով, ամենայն ճիգն 'ի գործ գնելու կը փութան : քաջ գիտնալով որ ապագային մէջ՝ նոյն աշխերտութիւնը շատ պտուղներ պիտի ընծիւղեն : Եպրին ուրեմն յիշեալ աշխերտութեանց Ծնողքները՝ որոնք իւրեանց թէ քաջալերութիւննին և թէ ստատ բարեբարութիւննին առատապէս շնորհելով, ազգասիրաց արտերուն մէջ ուրախութեան ու բերկրութեան ցընծառիթ նշոյլ կը ցոլացընեն և մանաւանդ իւրեանց զաւակուիքը օրինաւոր դաստիարակութեան ենթակայ ընելով, երախտապարտութենէ ազատ կը մնան, ուրեմն կայ մնայ նոյա՝ վարձք անպակաս յերկինս :

— Հատերուն յայտնի է որ՝ գրեթէ տասն երկու տարիէ 'ի վեր՝ Օրթագիւղի մէջ «Ա» երժանութեան՝ անունով Թանգարան մը հաստատուած է : ուր կը գտնուին բազում գրեանք և ընտիր ձեռագիրք :

Եյս Թանգարանին սկզբնաւորութիւնն է՝ 1848 թուականէն և Յունուարի 1 էն, որն որ իր շարունակութիւնը (անշուշտ Գիւղացւոց ջանիւքը) պահեց կանոնաւոր կերպով մինչեւ

*Ցարակուսեալ եմ թէ արդեօք ի՞նչ անուն դնեմ Մասիսի այս ըրածին : եթէ ըսենք ազգասիրութիւն, ահա անունը գործէն բաւական հեռադուրութիւն մը պիտի ունենայ : եւ եթէ ըսենք ազգատեցութիւն, ահա այդ բառն ալ արտասանելու բերաննիս վրայ չի պիտի երթայ, և հետեւաբար չենք յուսար որ Մասիսը ազգատեաց ըլլայ : և եթէ ըսենք հպարտութիւն, այդ բառն ալ Մասիսի ձախատը դրոշմել չենք ուզեր : և եթէ ըսենք կիծութիւն, չենք յուսար որ Պ. Իւթիւճեանը մէկ երկու Մասիսի գիրք վնասուէ : և եթէ ըսենք նախանձութիւն, բայց մենք չունինք իրեն չափ գրիչ որ նախանձի մեղի : ուստի հիացեալ կը տարակուսեմ թէ ի՞նչ անուանեմ . . . սակայն կը թողում որ ընթերցողը գտնան անոր յարմար անուն մը :

գրեթէ տասը տարիի չափ : Բայց 1859 թուականին, որ ըսել է ասիէց երեք տարի առաջ, գիւղացիք աղջկանց համար կանոնաւոր դպրոցի մը կարօտելով՝ հարկ սեպեցին Գիւղին մեծերը Թանգարանը Թարգմանչաց դպրոցը փոխադրել և Թանգարանը աղջկանց համար Գարոց տնօրինել, որն որ կանոնաւոր կերպով վերոյիշեալ թուականէն 'ի վեր կը շարունակուի, դր վերը փոքր 'ի շատէ յիշեցինք : Մենք ասոր ըսելք մը չունինք, քանի որ քաջ համոզուած եմք թէ՛ Գարոց մը (մանաւանդ աղջկանց) Թանգարանի մը տուած միօրինակ արդիւնքը կրնայ տարբեր ըլլալ : Սակայն պէտք էր որ՝ Թանգարանը, Հախիսիմեանց վարժարանին պատճառաւ Թարգմանչաց դպրոցը փոխադրենուն զինի՝ անմիջապէս արտօրային առանձին տեղ մը որոշել Թանգարանի համար : որով գիւղացւոց ուսումնասէրները իրենց ունեցած ուսման փափաքը յագեցընելով՝ տեղի չունենային խօսք մը ըսելու : Բայց քանի որ այսպիսի գործադրութիւն կամ փափաք մը չերեւցաւ մինչև ցարդ, և քանի որ այնչափ Մատենաներ այս օրուան օրս աւագի մէջ բանտարկուած կը կենան, ըսել կ'ըլլայ որ՝ այսօր չէ նե՛ վաղը գիւղացւոց բերանը իրենց վերայ բացուելուն ինքեանք պիտի պատճառ ըլլան : Հիտակը ըսելով՝ Ա երժանութե թանգարանին հոգ տանող զխաւորներէն մէկն էր, մեծապատիւ Գուրուեան Վարդիէլ աղայն, և կարծեմ այս պատճառաւ բաւական ալ վնասեց : Բայց ի՞նչ, միթէ միայն յիշեալ մեծապատիւ ա՛նձն էր մի գիւղացի : Է՛հ ցաւալի բան : միթէ անկարելի՞ բան է Գիւղիս մէկ քանի երեւելիներուն մէկտեղ գալերին, և որ և իյէ կերպիւ Թանգարանը բանալու ճարը նայելին : եթէ անկարելի է՝ կրնայ կարող անձինք գտնուիլ այլ բանը զլուծ հանելու : և եթէ կարելի է՝ ուրեմն ինչո՞ւ չեն փութար յիշեալ Թանգարանը բանալու : գիւղի մը մէջ, ուր որ էն քիչը հազար տունի չափ Հայ բնակիչ կայ հոն, մէկ Եզգային Թանգարան մը չի գտնուիլ մեծ ամօթ է նոյն բնակչաց, և մանաւանդ մեծապէս ամօթ ու նախատինք է այն գիւղացւոց՝ որոնք Թանգարանի վերաբերեալ ամեն գործիքը ըստ բաւականի ունենալուն զինի՝ բանը միայն ծածկարան մը շինելու մնացած է :

Մենք հոս Թանգարանի մը պիտանութեանը և անոր օգտին վրայ քանի մը խօսք ընելու կը փափաքէինք ալ նե՛ գուցէ մեր խօսքը ծանր երեւի գիւղացւոց, ասոր համար Թանգարանին սկզբնաւորութեան առեն՝ իրենց հանած Զայտարարութեն մէկ քանի խօսք յառաջ կը բերեմք, որոնց դէմ է հիմակուան իրենց շարժումները :

ղացիք* ըսէք որ ատեն Թաւնիկը գիւղացւոց
 փնտս մը հասուցած է, կամ ո՞ր պիտի ըլլայ այն
 անձը որ կարող ըլլայ Թաւնիկին ճակտին անհե-
 ղել յանցանք մը դրոշմելու: Բսէք գիւղացիք
 Թաւնիկը յիշեալ ընթերցարանիս մէջ ի՞նչ ազ-
 դափնաս ընթացք բռնած է՝ զոր կ'ուզէք գոցել,
 կամ պատճառը ի՞նչ է որ կ'ուզէք ձեր թշնա-
 մութիւնը ՚ի գործ դնել: Բսէք գիւղացիք ըն-
 թերցարանս եկող անձը որ ատեն կամ որ ժա-
 մանակ, որ վայրկեան՝ հոն ապօրինաւորութիւն
 մը նշարած է: Բսէք գիւղացիք ու յայտնեցէք
 թէ ի՞նչ է ձեր կամքը, ընթերցարանս գոցել,
 է՛հ այդ գիւղին բան է. բայց պէտք է որ նախ
 Թաւնիկը իր պարէնը հոգալու չափ գործ մը
 ցոյց տրուի իրեն և գործն ալ պէտք է ազատ ըլ-
 լալ, որով Թաւնիկը կարողանայ միանգամայն իր
 թերթին ալ շարունակելու: Եթէ ո՛չ չի յօժա-
 ըրը Թաւնիկը ՚ի քաղց և ՚ի նօթի կորսուիլ: Եւ
 գիտցիք գիւղացիք որ եթէ ճշմարտութիւնը ու-
 տաց կոխան ընելով ջանաք բռնութեամբ գո-
 ցել տալ, գիտցիք կ'ըսեմ որ Թաւնիկին իրա-
 ւունքը ձեզի դէմ բարձրաձայն պիտի բողոքէ:
 Եւ որ գիտցիք որ մէկու մը տնական պաշար հո-
 գալու գործը անխնայաբար վերջացնենիդ,
 Սուրբ Գրոց և մանաւանդ Քրիստոնէական
 օրինաց դէմ մեծ անօրէնութիւն մը ըրած պի-
 տի ըլլաք: Բայց ներեցէք սա մէկ հարցմունքն
 ալ ձեզի ընելու: Ի՞նչ կը կարծէք գիւղացիք,
 մեր բացած ընթերցարանը ազգօգուտ գործք է
 թէ ազգափնտս. եթէ՞ ըսէք ազգօգուտ՝ ուրեմն
 ինչո՞ւ գոցել կ'ուզէք (միթէ ուրիշ գիւղի մէջ
 ընթերցարան չի կայ մի): Եւ եթէ ըսէք ազգա-
 փնտս, ո՞ւր է փնտս: Վարձեմ այս երկսայրա-
 բանութեան պատասխան տալու համար շատ
 դժուարութիւն պիտի կրէք: Հարցուցէք գիւ-
 ղացիք ընթերցարանս եկող մեծապատիւ ան-
 ձանց. Թօբանէլեան Խաչիկ աղային, Սիմօ-
 նիկ աղայ Սիմոնովիչին, Փափաղեան Մովսէս ա-
 ղային, ևն. միթէ այս մեծապատիւ անձինքը պի-
 տի կարենան ըսել թէ՝ այո՛ այս ինչ օրը ընթեր-
 ցարանին մէջ սա անվայելուչ գործը եղաւ. եւ
 թէ պիտի կարենան վկայել, ուրեմն պատրաստ
 եմ չէ թէ միայն Բնթերցարանս գոցելու՝ այլ
 ամեն կերպ տանջանքներու: Եւ եթէ չի պիտի
 կարենան վկայել՝ ուրեմն ազատ է Թաւնիկը իր

*Գիւղացիք ըսելով ընթերցարանին թշնամիները
 պիտի իմանամք, չէ թէ բոլոր գիւղացիք որոնց ա-
 մենամեծ մասէն ճորհակալ եմք:

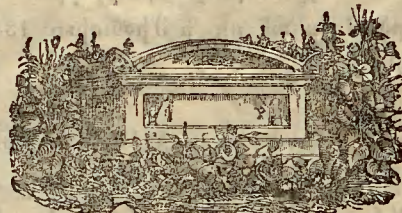
ընթերցարանը շարունակելու զի առանց պատ-
 ճառի գործ չի խաբանուիր. գիտցիք գիւղացիք
 աշխարհիս վրայ իրաւունք կայ, ճշմարտութիւն
 կայ, Երգարութիւն կայ: Եւ թէ որ ասոնք
 մեռնին Թաւնիկն ալ անոնց՝ հետ կը կորսուի:
 Ուստի փնաք բարով գուցէ մէկ մըն ալ չենք կր-
 նար տեսնուիլ:

ՇՆՈՐՀԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ

Նախորդ թերթերուն մէջ «Երուսաղէմայ խն-
 դիր» վերնագրով հրատարակած յօդուածնիս՝ մեր
 սիրելի բաժանորդաց մէկ քանիին առիթ տուեր է
 որ իրենց բաժանորդութիւնը ձգեն, ասոր համար
 Յունուարէն մինչեւ Յուլիսի թիւերը, անխնայ կեր-
 պիւ կլլելով միայն Օգոստոսի թիւերը եւ խա-
 բեր են. եթէ բաժանորդի չափ ճալ չենք ընդո-
 նիր» ըսելով: Ի՞նչ կըսես դուն ընթերցող՝ հիմայ
 պարտակտն չեմ մի սա վերոյիշեալ բաժանորդնե-
 րէն ճորհակալ ըլլալ որոնք ինձի այս բարերարու-
 թիւնը ըրին:

ԵՂՆԵՍ

Բաւական ժամանակէ ՚ի վեր է որ Հայոց մէջ
 երկու տեսակ ամականներու գործածութիւններ
 յաճախ կը գործածուին. ասոնց առաջինն է խա-
 ւարեալ երկրորդն է լուսաւորեալ բառերը: Բայց
 հոս պատիւ ունիմ սիրելի ընթերցողացս աղերսելու
 որ յիշեալ բառերը, եթէ կարելի է նէ չը գործա-
 ծեն, որովհետեւ շատ տեղ խռովութեան առիթ կըլ-
 լան կոր, եւ կրնան գործածել անոնց տեղ Միապե-
 տական կամ Սահմանադրական բառերը:

Ի ՍԳԱՆԻ ՄԱՀ

ՄԵԾԱՊԱՏՅԻ ԵՒ ԱԶԳԱՍԵՐ

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՂԱՅԻ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Մինչդեռ Օրագիրս Մամուլին ներքեւն էր՝
 բոթալու մը առինք թէ՛ դաժան մահուանա-
 նագորոյն թակարթին որս եղեր է, մեծապա-
 տիւ և ազգասէր Միսաքեան Նիկողոս աղայն,
 թողով ՚ի սուգ համայն զնտանիս իւր: Հետե-
 ւեալ օրը՝ Նորին մարմինը Օրթագիւղի սուրբ
 Լստուածածնայ Եկեղեցին բերելով՝ յուղար-
 կաւորութեան հանդէսը կատարեցին, բազում
 Եկեղեցականօք և քաղցրաձայն Դպրօք, ուր
 նաեւ Սոյ առաջնորդ գերապատիւ Յակոբ Եւ
 պիսկոպոսը համառօտ ատենաբանութեամբ մը
 մխիթարեց ննջեցելոյն աշուղազարմ որդիքը և
 բոլոր ազգականները:

կրնար մեզի ընտրելի համարուիր, քանի որ օտար լեզուի բառերով խառնուած է: Իսկ երկրորդը ընտրելի է մեզ. վասն զի իր հօրմէն մօրմէն լաւ լեզուին հետ, նմանութիւն ունի թէ պէտ առաջինին նայելով կը տարբերի, սակայն ոճը նոյն է: Իսկ երրորդին դալով՝ բառերն ալ կը տարբերի, ոճն ալ, կանոնն ալ. և ասոր համար տղան դժուարաւ յառաջ կ'երթայ: Աստուած մի՛ արագեց վարժապետն ալ բթամիտ ըլլայ նէ՛ ալ օրը 18 ապտակ, 24 անգամ նըզվեց որդի, 14 շան ծնունդ. 22 լեռան ծնունդ, ալ բան չունիս նէ մօտիկ ըրէ: Բայց ի՞նչ յանցանք ունի խեղճ տղան, քանի որ իրեն առաջարկը վաճ լեզուն այնպիսի լեզու մըն է, որ բոլորովին իր մայրենի լեզուին հակառակ է:

Շարունակելի

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆԻՔ ՅԱԽԵՐԺԱՀԱՐՍ ՕՐԱԳԻՐ

Այս անուամբ Իզմիրէն Բանասիրական հանդէս մը ի լոյս պիտի ելլայ պատկերազարդ, և մասնաւորապէս Հայ տիկնանց և օրիորդաց նըւիրեալ: Յիշեալ հանգիսին հրատարակելիք նիւթերը պիտի ըլլան իր Յայտարարութեանը նախելով՝ սա հետեւեալները:

1. Ամեն ամիս փարիզի մէջ ելած մօտաները պատկերներով եւ մեկնութիւններով պիտի ընծայէ Հայ Օրիորդաց, որպէս զի Մատամ Միտօնեղու իրաւամբ տրուած ստիկն հաճին իրեն ալ ամենափութը մաս մը հանելու:

2. Ամենանոյշ Ռօմաներ, որոնց համը առած չեն տակաւին Հայ Օրիորդները. սիրահարութեան վրայ պինդ հաճոյալի հատուածներ. երկու սիրահարեալու մէջ գրուած նամակներ. վերջապէս սիրոյ ամեն պարագաներուն վրայ եւ երիտասարդուհոյ մը սրտին ուզած ամեն տեսակ նիւթերը առատօրէն պիտի տայ Յաւերժահարսը:

3. Յունարէն, Տաճկերէն ամենէն անոյշ եղանակներուն վրայ յարմարեալ գեղեցիկ սիրոյ երգեր պիտի երգէ, պիտի նետէ զանոնք Օրիորդաց գիրքը ու պիտի հայցէ անոնցմէ որ հաճին իրենց անոյշ դայլայիկներուն նիւթ ընել զանոնք:

Յաւերժահարսին միտքը ինքզինքը ամենուն սիրելի ընել ըլլալուն, պիտի խօսի:

4. Ամեն տեսակ արհեստաւորի հետ ամեն տեսակ արհեստի վրայ. եւ անոր շատ դժուար բաները շատ դիւրութեամբ չինելու կերպերը պիտի սովորեցնէ, յանձնառու ըլլալով միանգամայն իրմէ գրով խնդրուած տեղեկութիւններուն ճշգիւ պատասխանելու եւ սովորեցնուածները ուզողին փորձով իսկ ցուցնելու պահանջած ծախքին չի խառնուելով:

5. Վաճառականին հետ, առուտորի վերայ. եւ անոր ուզածին չափ առուտորական լուրեր պիտի տայ:

6. Խանութիւնին, քաղաքական եւ այլն քիչ

չափ երեւելի լուրեր պիտի հաղորդէ:

4. Խաթուններուն ալ հաճոյ ըլլալու համար, իզմիրի Հայերուն մէջ ծնողներուն, մեծնորներուն, նըւանորներուն, եւ կարգաւորներուն անունները պիտի խնայեն. որպէս զի բամբասանքի նիւթ չգըտանալով զինքը եւ իր ըրածները չը բամբասեն:

ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Յաւերժահարսը պիտի երեւի այսօրվընէ մինչեւ երեք ամիս. թէ որ քիչ ատենուան մէջ բաւական բաժանորդ գտնուի, առանց երեք ամիս սպասելու քիչ ատենէն կերեւի: Ասիկայ հասարակութեան գիտնալու բանն է: Այս երեք ամիսուան ատենին մէջ բաժանորդութեան գինն է.

Տարեկանը	4	Քառասունաց
Վեց ամսականը	2 ու կէս	»

Պայմանաժամը լրանալէն ետեւ բաժանորդ ըլլալ ուզողին համար գինն է.

Տարեկանը	5	Քառասունաց
Վեց ամսականը	5	»

ԴՈՒՐԱՅԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ.

Տարեկանը	4 ու կէս	»
Վեց ամսականը	5	»

Պայմանաժամը լրանալէն ետեւ.

Տարեկանը	5 ու կէս	»
Վեց ամսականը	5 ու կէս	»

Ստորագրութեան տեղին է վասպուրական Թանգարանը, Նազը փողոցը. Թիւ 25:

Իզմիր, 29 Յուլիո 1861.

Սարգիս Փափազեան

Ի Տպարանի Տէտէեան:

Թ. Աւետիս:

Նախորդ թիւերնու մէջ ծանուցած Քֆնար Հայկականի առաջին թիւը ի լոյս ելաւ, որ է Սեպտեմբեր 1 թիւով:

Ստորագրութեան տեղերն են.

Թանգարան Ս. Ս. Սանուց ընկերութեան ի Սամաթիա:

Ընթերցարան Ընթերցասիրաց ի Մեծ Նոր խան:

Ընթերցարան Վրդնց ընկերութեան ի Խասգիւղ:

Հայկազնեան Ընկերութիւն ի Պէշկիլթաշ:

Գրասենեակ Աշոտեան ընկերութեան յենի գափու:

Ընթերցարան Ռիկեանց ընկերութեան ի Ք. կէօմիւլ:

Ընթերցարան Պ. Գրիգոր Պալեանի ի Միջագիւղ:

Ենի մահալէ Պ. Սիմէօն Մինէճեան յիւսկիւտար:

Մուգիզաճի Պ. Կարապետ ի Վէրդի խան:

Որ եւ իցէ մէկն եթէ Ազգային ընտիր երգ մը պատրաստած ըլլայ կրնայ առ Պ. Թ. Նազարեան ի Սամաթիա ի Ս. Սահակեան վարժարանն ուղարկել նոյնը. եթէ արժան դատուի, անոր եղանակը կը պատրաստուի եւ քնարիս մէջ կը տպուի:

Բաժանորդաց համար ձրի դասախօսութիւն պիտի ըլլայ որոնք պիտի ծանուցանեմք որոշեալ տեղերը յաջորդ թիւերէնու մէջ:

Անցեալ ամիսուան Հանելուկը ՆՄԱՆ կը նշանակէր:

Խմբագիր-ՏԵՕՐԵՑ
ԳՐԻԳՈՐ ՊԱԼԻԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՔԻՐԻՔՃԵԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ ՅԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ